

Michael-Hennig, Handbuch für Pilzfreunde. Erster Band: Die wichtigsten und häufigsten Pilze. Gustav Fischer, Jena, 1958. VIII + 260 pp., 17 tekstfig., 200 soorten op 120 gekl. pl. Geb. DM 36,50.

Dertig jaar geleden, in 1927, werd de laatste volledige uitgave van Michaels bekende paddestoelenboek gepubliceerd. Daarna verscheen in 1939 nog eenmaal een nieuwe druk van het eerste deel. Thans is een begin gemaakt met de uitgave van een geheel nieuwe druk, waarvan het eerste deel voor mij ligt, dat 200 van de meest voorkomende zwammen behandelt.

Het werk is tot stand gekomen door de goede zorgen van de heer Bruno Hennig, die deze taak 30 jaar geleden op zich nam en ondanks zijn thans hoge leeftijd deze publicatie met zeer grote toewijding heeft verzorgd.

Het resultaat is deze kloeke band met 129 pp. algemene tekst en uitvoerige beschrijvingen bij de 120 platen, waarop 200 soorten worden behandeld.

De uitvoering der platen is in het algemeen goed en verantwoord. De kleuren zijn merendeels goed getroffen. Een moeilijkheid bij het afbeelden van paddestoelen in kleuren blijft altijd de grote variabiliteit, waardoor de door de tekenaar gekozen exemplaren wel eens wat afwijken van de zwammen, welke de gebruiker in handen heeft.

De algemene tekst beweegt zich op velerlei gebied en geeft zeer veel in een betrekkelijk kort bestek. Het is zeer sympathiek, dat hierbij een speciaal hoofdstuk is gewijd aan de bescherming der fungiflora en waarin ervoor wordt gepleit geen paddestoelen, ook niet de giftige soorten, zinloos te vertrappen.

Het spreekt vanzelf dat, waar in Duitsland het eten van paddestoelen van veel grotere betekenis is dan bij ons, in dit boek een grote plaats is ingeruimd voor de bespreking van de giftigheid. De verschillende uitwerking der giftigheid op het menselijk lichaam, de giftige stoffen zelf, etc., worden uitvoerig behandeld, waardoor dit hoofdstuk tot de interessantste van het boek behoort.

Zeer aardig is ook een opsomming van 94 verschillende geuren, met de namen der zwammen die deze geuren verspreiden; hierin zijn voor mensen, die zich in een goede neus verheugen, nog verrassende elementen te vinden.

Andere hoofdstukken behandelen de indeling van het zwammenrijk, de nomenclatuur, wenken voor beginners, de bouw der fungi, het kweken, e.d. In het geheel zijn er 22 hoofdstukken.

Op 2 platen worden 50 kleuren weergegeven voor een nadere definiëring der tinten. Gezien de enorme hoeveelheid moeilijk weer te geven kleur-

schakeringen der paddestoelen zal deze tabel m.i. dikwijls geen uitkomst bieden, maar zij kan wel een leidraad zijn.

Bij iedere soort is de klemtoon der wetenschappelijke namen aangegeven. Dit is altijd een wat hachelijke onderneming omdat er verschillende opvattingen over bestaan. Het is hier evenwel op bijzonder goede wijze geschied. Men behoeft op de excursies het oor maar te luisteren te leggen om te horen hoezeer door velen gezondigd wordt tegen de juiste uitspraak en een boek als dit kan er toe bijdragen tot een zekere eenheid te geraken. Alleen zou ik bij zwammen met de uitgang -mýces (*Strobilomyces*, *Choiromyces*, etc.) de klemtoon van de „y” naar de „o” willen verleggen en in het uitzonderingsgeval lágopus moet de klemtoon verlegd worden van de a naar de o, lagópus, want dit Griekse woord voor hazepoot heeft een geheel eigen constructie.

Al met al dus een uitgave waarover wij verheugd mogen zijn. Het werk zal in de loop van 1958/1961 in 4 delen uitkomen, wat de aankoop voor smalle beurzen gemakkelijker maakt. Deel 2 zal bevatten de Nichtblätterpilze, deel 3 de Blätterpilze - Hellblättler en deel 4 de Blätterpilze - Dunkelblättler. In het geheel zullen omstreeks 1000 soorten worden beschreven en afgebeeld en vele andere woorden in de tekst kort vermeld. Door dit grote aantal soorten, alsmede door het in de oorlog verloren gaan van vele clichés, zijn talrijke zwammen geheel nieuw gereproduceerd, maar wij vinden toch ook vele oude bekende prenten uit de vroegere drukken.

G.L. van Eyndhoven.

VARIATIES OP BEKENDE THEMA'S

II. Het eikenbladzwammetje: Collybia dryophila (Bull. ex Fr.) Quél.

Deze paddestoel behoort tot de algemeenste soorten uit onze bossen en is ook voor de beginnening spoedig te herkennen. Het is wat verwarrend dat deze soort nu eens tot het geslacht *Collybia* en dan weer tot *Marasmius* wordt gerekend. Men is het echter over de grens van deze geslachten nog niet eens.

De typische vorm van het eikenbladzwammetje heeft een verblekende, geelbruine tot okergele, soms meer oranje of zalmkleurige hoed die iets vettig aanvoelt. De lamellen zijn smal, staan zeer dicht opeen en zijn vuilwit of crème. De steel is glad en kaal en oranje-gelig getint maar wordt later bruin.

Nu beperkt deze soort zich niet tot eikeblad, zoals de naam